

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Moraru)

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Iuliana Oprea
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de SRL „Metizalex”,
în cauza civilă la cererea introductivă depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Metalica-Zuev” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Metizalex”,
împotriva hotărârii din 02 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 iunie 2017, SRL „Metalica-Zuev” s-a adresat cu cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de SRL „Metizalex”.

În susținerea cererii introductive s-a indicat că, între SRL „Metalica-Zuev”, în calitate de creditor, și SRL „Metizalex”, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 201009-0319 din 01.01.2013. Conform condițiilor contractului, creditorul s-a obligat să predea marfa în proprietatea debitorului, iar debitorul s-a obligat să achite costul mărfii. Debitorul nu a îndeplinit obligațiile sale de a achita costul mărfii, conform condițiilor contractuale. La 06 august 2014, în urma efectuării ultimei livrări de marfă s-a format o datorie în sumă de 733516, 50 lei. La 08 august 2014 debitorul a achitat suma de 15000 lei. Ulterior începând de la 09 august 2014 până la momentul transferului de bani în contul rambursării datoriei nu au fost efectuate de debitor.

Suplimentar creditorul a fost nevoit să cumpere marfa de la debitor în contul reducerii datoriei. Creditorul în perioada de la 07.08.2014 până la 02 noiembrie 2015 a cumpărat marfa în sumă de 407238,77 lei (fără achitare) în contul datoriei. Datoria a scăzut până la 326277,73 lei, drept dovadă servind actul de decontări reciproce din 25 martie 2016.

Cu scopul impunerii debitorului la plata restanței față de creditor, SRL „Metalica-Zuev” s-a adresat în instanța judecată cu acțiune civilă, în urma căruia debitorul a fost obligat la plata restanței de plată în sumă totală de 691137,47 lei. Hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă la data de 06 octombrie 2016.

Documentul executoriu a fost transmis spre executare executorului judecătoresc

Ciobanu Ruslan, care în baza încheierii nr. 060-1734/2016 din 28.11.2016 a primit spre executare documentul executoriu pe dosarul nr. 2-917/16 din 06.10.2016. Executorul judecătoresc a ridicat de la debitor o sumă mică de bani, care în baza încheierii din 15 februarie 2017 a fost repartizată proporțional creditorilor și executorului judecătoresc și ca urmare, datoria debitorului către creditor s-a micșorat cu 1160 lei. De astfel, la 20.06.2017, datoria debitorului față de creditor constituie 689977,47 lei.

La 29 mai 2017, executorul judecătoresc, din imposibilitatea executării a documentului executoriu, restituie SRL „Metalica-Zuev” documentul executoriu în baza încheierii din 29 mai 2017.

Conform informației prezentate de către executorul judecătoresc, datoria totală a SRL „Metizalex” față de creditorii săi constituie suma în mărime de 884846,14 lei, care este imposibilă de a fi stinsă.

În respectarea procedurii notificării prevăzute de Legea insolvenței, creditorul a expediat în adresa debitorului, în mod oficial, notificare, care s-a întors din motiv că debitorul a refuzat să o recepționeze. Deci, este cert că SRL „Metizalex” a demonstrat că se află în imposibilitate de plată față de creanțele creditorilor, ceea ce duce la inițierea procedurii de insolvență față de debitor.

Prin referința înregistrată la 13 iulie 2017, SRL „Metizalex” a solicitat adoptarea hotărârii de intentare a procedurii de insolvență, cu derularea procedurii de restructurare a debitorului și desemnarea în funcția de administrator al insolvenței - Selevestru Irina. În argumentarea poziției sale, SRL „Metizalex” a indicat că este în dificultate financiară și își exprimă intenția de a își restructura activitatea și să prezinte instanței de insolvență un plan al procedurii de restructurare. Or, procedura de restructurare este una dintre procedurile procesului de insolvență care se aplică debitorului și care presupune întocmirea, aprobarea, implementarea și respectarea unui plan complex de măsuri în vederea remedierii financiare și economice debitorului și achitării datoriilor acestuia conform programului de plată a creanțelor.

Prin încheierea din 29 iunie 2017 a Curții de apel Chișinău s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de SRL „Metalica-Zuev” cu privire la intentarea procesului de insolvență față de SRL „Metizalex” și s-a desemnat în funcție de administrator provizoriu - Ispas Iurie, deținătorul autorizației nr. 165 din 19 ianuarie 2015.

Prin hotărârea din 02 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea introductivă depusă de SRL „Metalica-Zuev” cu privire la intentarea procesului de insolvență față de SRL „Metizalex”; s-a constatat insolvența debitorului SRL „Metizalex”; s-a desemnat în funcție de administrator al insolvenței - Ispas Iurie, deținătorul autorizației nr. 165 din 19 ianuarie 2015; s-a obligat debitorul să transmită administratorului insolvenței în cel mult 5 zile lucrătoare gestiunea patrimoniului împreună cu documentele de constituire a societății, cu procesele-verbale ale adunărilor generale asociaților, cu certificatul înregistrării de stat al întreprinderii, cu registrele societății, cu avizele, actele auditorului și ale organelor administrării fiscale, cu documentele interne, ștampila, documentele contabile ale debitorului; s-a propus debitorului să desemneze în termen de 10 zile de la data adoptării hotărârii de intentare a procesului de insolvență un reprezentant – persoană fizică pentru a prezenta interesele societății și ale asociaților în instanța de judecată, a participa în cadrul procedurii de insolvență din numele debitorului; s-a obligat administratorul insolvenței – Ispas Iurie să notifice creditorii debitorului despre dreptul de a

înregistra cereri de validare a creanțelor pentru întocmirea tabelului definitiv al creanțelor în termen de până la data de 09 noiembrie 2017, să facă un apel special în adresa creditorilor garantați cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept preferențial și să verifice, întocmească și să prezinte instanței de insolabilitate nu mai târziu de 22 noiembrie 2017 tabelul definitiv al creanțelor și un raport asupra motivelor de neadmitere spre validare a creanțelor neadmise; s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 07 decembrie 2017, ora 10:00.

La 16 octombrie 2017, SRL „Metizalex” a declarat recurs împotriva hotărârii din 02 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că, hotărârea adoptată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de insolabilitate la examinarea cererii introductive urma să aplice prevederile art. 28 alin. (4), 26 (6) al Legii insolabilității, adică să nu aplice perioada provizorie atât de îndelungată și imediat după depunerea referinței urma să emită în termen de 10 zile o hotărâre prin care să intenteze procedura insolvenței, obligându-l să prezinte un plan al procedurii de restructurare cu numirea în funcție de administrator a candidaturii propuse de debitor.

Mai mult, instanța de insolabilitate în hotărârea contestată nici nu s-a expus asupra cererii debitorului sau a referinței privind restructurarea activității debitorului. Astfel aplicarea eronată a legii are un impact negativ asupra continuării procesului de insolabilitate, ori acest plan al procedurii de restructurare urma a fi prezentat în instanța de insolabilitate de către debitor și pus în discuție la adunarea creditorilor.

Conform art. 8 alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolabilitate a adoptat hotărârea la data de 02 octombrie 2017, iar SRL „Metizalex” a declarat recurs la 16 octombrie 2017, fapt ce denotă că recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SRL „Metizalex”, va casa hotărârea din 02 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și va trimite cauza spre rejudecare în instanța de insolabilitate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs menționează că raportul juridic dedus judecății vizează cererea introductivă depusă de SRL „Metalica-Zuev” privind intentarea procedurii de insolabilitate față de SRL „Metizalex”.

La 13 iulie 2017, SRL „Metizalex” a înregistrat referință la cererea introductivă prin care a solicitat adoptarea hotărârii de intentare a procedurii de insolabilitate, cu

derularea procedurii de restructurare a debitorului și desemnarea în funcția de administrator al insolvenității - Selevestru Irina.

Instanța de recurs notează că instanța de insolvențabilitate prin încheierea din 29 iunie 2017 a admis spre examinare cererea introductivă depusă de SRL „Metalica-Zuev” cu privire la intentarea procesului de insolvențabilitate față de SRL „Metizalex” și s-a desemnat în funcție de administrator provizoriu - Ispas Iurie, deținătorul autorizației nr. 165 din 19 ianuarie 2015, iar prin hotărârea din 02 octombrie 2017 a constatat insolvențabilitatea debitorului SRL „Metizalex” și a desemnat în funcție de administrator al insolvenității - Ispas Iurie, deținătorul autorizației nr. 165 din 19 ianuarie 2015.

La adoptarea acestei soluții, instanța de insolvențabilitate a constatat circumstanțele de fapt prezentate de administratorul insolvenității și a stabilit că debitorul SRL „Metizalex” se află în incapacitate totală de plată și este supra îndatorată, nefiind în stare să-și onoreze obligațiunile pecuniare din motivul că nu dispune de mijloace financiare și bunuri care ar putea fi comercializate în scopul stingerii creanțelor.

Pentru a soluționa această hotărâre, instanța de insolvențabilitate a aplicat prevederile art. art. 10, 18, 19, 34 din Legea insolvenității.

La caz, SRL „Metizalex” a criticat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2017 în temeiul art. 28, 63 alin. (4) din Legea insolvenității.

Conform art. 28 alin. (1) - (4) din Legea insolvenității, în decursul a 2 zile lucrătoare de la adoptarea încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive înaintate de creditor, instanța de insolvențabilitate va expedia debitorului cererea în copie.

În cel mult 10 zile calendaristice de la primirea copiei de pe cererea introductivă, debitorul prezintă instanței de insolvențabilitate o referință la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaște existența stării de insolvențabilitate. Dacă obiectează față de starea de insolvențabilitate și dacă obiecțiile sunt recunoscute ulterior de instanța de insolvențabilitate ca fiind nejustificate, debitorul nu mai are dreptul să solicite procedură de restructurare.

Dacă, în urma examinării referinței, constată că debitorul nu este în stare de insolvențabilitate, instanța de insolvențabilitate respinge cererea introductivă, care va fi considerată ca lipsită de orice efect chiar de la înregistrare.

Dacă debitorul nu contestă prin referință, în termenul prevăzut la alin.(2), că este în stare de insolvențabilitate și își exprimă intenția de a își restructura activitatea, instanța de insolvențabilitate adoptă o hotărâre de intentare a procedurii de insolvențabilitate, obligându-l să prezinte un plan al procedurii de restructurare.

Conform art. 63 alin. (4) din Legea insolvențiilor, la etapa intentării procedurii, instanța de insolvențabilitate desemnează candidatura administratorului provizoriu, administratorului insolvențiilor sau a lichidatorului, propusă de debitor sau de creditorul care a inițiat procedura. În cazul în care debitorul sau creditorul nu prezintă candidatura administratorului/lichidatorului până la intentarea procedurii, instanța este în drept să numească în mod aleatoriu orice persoană din lista administratorilor și a lichidatorilor. În situația în care numirea administratorului sau a lichidatorului s-a efectuat contrar procedurii stabilite, desemnarea este susceptibilă de anulare la cererea oricărui participant la proces. Sarcina probațiunii revine părții care s-a opus desemnării.

Astfel, din materialul probator anexat se atestă că la etapa admiterii spre examinare a cererii introductive înaintată față de SRL „Metizalex”, debitorul a depus referință prin care a solicitat adoptarea hotărârii de intentare a procedurii de insolvențabilitate, cu derularea procedurii de restructurare a debitorului, care de fapt este

o procedură a procesului de insolvență ce se aplică debitorului și care presupune întocmirea, aprobarea, implementarea și respectarea unui plan complex de măsuri în vederea remedierii financiare și economice debitorului și achitării datoriilor acestuia conform programului de plată a creanțelor.

Instanța de insolvență, prin hotărârea contestată, fără a lua în considerare argumentele debitorului expuse în referință și fără a se expune asupra cerinței înaintate, a dispus intentarea procesului de insolvență față de SRL „Metizalex”, ceea ce presupune, de fapt, o examinare superficială a cauzei.

Or, normele imperative stipulate în Legea insolvenței prevăd expres dreptul debitorului de a-și exprima intenția privind restructurarea activității și prezentării în acest scop a unui plan al procedurii de restructurare la etapa intentării procedurii de insolvență.

Totodată, este de menționat că, procedura de restructurare se aplică prin încheierea instanței de insolvență în temeiul unei hotărâri a adunării creditorilor. Hotărârea adunării creditorilor de aplicare a procedurii de restructurare poate fi una separată la orice etapă după intentarea procesului de insolvență. În special atunci când debitorul nu a propus un plan odată cu cererea introductivă sau în termenul stabilit imediat după intentarea procedurii insolvenței.

Alternativ, conform art. 21 alin. (6) din Legea insolvenței, debitorul poate să declare în cererea introductivă că se află în stare de insolvență și își exprimă intenția de a își restructura activitatea.

În acest caz, instanța de insolvență va intenta procesul de insolvență printr-o hotărâre fără drept de recurs, în cel mult 10 zile lucrătoare și va stabili un termen pentru debitor pentru depunerea planului de restructurare, iar deja la prima adunare a creditorilor, creditorii pot să decidă asupra planului de restructurare și în temeiul acestei hotărâri instanța să aplice procedura de restructurare și imediat aplicarea planului.

Totodată, creditorii pot să nu fie de acord cu planul propus de către debitor și să adopte o hotărâre de aplicare a procedurii planului, dar să propună un termen pentru elaborarea unui alt plan.

Astfel, este preferabil debitorii să se adreseze și să discute planul cu creditorii înainte de a se adresa în instanța de judecată cu cererea introductivă.

În contextul dat, Colegiul va reține ca fiind întemeiate argumentele recurentului de SRL „Metizalex” precum că instanța de insolvență la cercetarea circumstanțelor vizând intentarea procedurii de insolvență față de debitor a aplicat eronat Legea insolvenței, fapt ce presupune un impact negativ asupra continuării procesului de insolvență, în condițiile când acest plan al procedurii de restructurare urma a fi prezentat în instanța de insolvență de către debitor și pus în discuție la adunarea creditorilor

De altfel, nici în textul hotărârii nu se regăsește o constatare și nici o argumentare clară ce ar confirma examinarea procesului de intentare a insolvenței SRL „Metizalex” și sub aspectul invocării de către debitor a procesului de restructurare.

Sub aspectul dat, Colegiul conchide că instanța de insolvență fără a cerceta în cumul actele prezentate în raport cu argumentele invocate de către SRL „Metizalex” în referința înregistrată la 13 iulie 2017 și norma legală aplicabilă speței a intentat procedura de insolvență în privința SRL „Metizalex”.

Drept urmare, Colegiul va reține ca întemeiate argumentele invocate de către SRL

„Metizalex” în recursul declarat și va casa hotărârea din 02 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvabilitate pentru a se expune și a examina cauza dată și sub aspectul argumentelor invocate de către SRL „Metizalex” în referința reclamată în cadrul procesului de insolvabilitate.

În atare circumstanțe, Colegiul precizează că în lipsa unei aprecieri și sub aspectul solicitărilor invocate de către SRL „Metizalex” atât în referința înaintată în cadrul derulării procesului de insolvabilitate, cât și în recursul declarat, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la legalitatea hotărârii contestate, atunci când fondul cauzei nu a fost cercetat complet și nici nu au fost supuse aprecierii argumentele expuse de către SRL „Metizalex” la examinarea prezentei spețe.

În consecință, Colegiul relevă că la rejudecarea cauzei, instanța de insolvabilitate urmează să verifice și circumstanțele pricinii referitor la solicitarea de SRL „Metizalex” privind adoptarea hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate, cu derularea procedurii de restructurare a debitorului și desemnarea în funcția de administrator al insolvabilității - Selevestru Irina.

De asemenea, instanța de insolvabilitate la examinarea cauzei urmează să i-a în considerare și de prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, ce statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Analiza pe care instanța de judecată o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Tot aici, Colegiul reține ca relevantă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat SRL „Metizalex” și de a casa hotărârea din 02 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvabilitate – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecare instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele menționate supra și să adopte o hotărâre legală, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal.

În conformitate cu art. art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de SRL „Metizalex”.

Se casează hotărârea din 02 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea introductivă depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Metalica-Zuev” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de Societatea cu

Răspundere Limitată „Metizalex”, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvență - Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Iuliana Oprea

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Oleg Sternioală